

Regioscreening

Fase 2 – **evaluatie**

Mechelen – 21 juni 2013

► Regioscreening

■ Agenda

- **1. Inleiding**
- 2. Synthese zelfevaluatie
- 3. Debat
 - Burgemeesters Luc Vleugels
 - Tafelronde
- 4. Verder vervolg regioscreening

► Regioscreening

■ Inleiding

- Doorbraak Witboek Interne Staatshervorming (doorbraak 56)
- Aanpak intergemeentelijke samenwerking
 - Tekort aan democratische controle / verkokering / gebrek aan transparantie en efficiëntie / onduidelijke bevoegdheids- en taakverdeling.
- Doel: vereenvoudigen én versterken bestuurskracht door verbeterde intergemeentelijke samenwerking
- Drie fasen:
 - Fase 1: inventarisatie sept. 2011 – jan. 2012
 - Fase 2: evaluatie start in maart 2013
 - Fase 3: actie(plan) vanaf 2014

► Regioscreening

■ Resultaat inventarisatie

- bevraging vanaf nul (gemeente + OCMW)
- erg brede inventarisatie (ook informele verbanden)
- massale medewerking gemeentebesturen
- 2718 (3035) invulformulieren ingediend
- resultaat: 729 samenwerkingsverbanden actief in provincie Antwerpen
- Resultaat: **overzicht én debat binnen gemeentebesturen geïnitieerd**
- Data ontsloten:
 - www.cathyberx.be/regioscreening
 - <http://binnenland.vlaanderen.be/interne-staatshervorming/regioscreening>

PROVINCIE
ANTWERPEN

Gouverneur

Regioscreening

Overzicht samenwerkingsverbanden gemeenten provincie Antwerpen

Gemeente :

Samenwerkingsverband:

Overzicht alle samenwerkingsverbanden.

Resultaten

- [Arr. Vergadering Federatie Gemeentesecretarissen](#)
- [ATRIUM](#)
- [Autonoom Provinciebedrijf Sport - APB Sport](#)
- [Bekkenbestuur Netebekken - incl. ambtelijk bekkenoverleg ABO\) Netebekken](#)
- [Bibliotheekoverleg Kempen](#)
- [Bosgroep Kempische Heuvelrug VZW](#)
- [Bosgroep Zuiderkempen VZW](#)
- [Boskat](#)
- [Bureau Gemeentelijke Administratieve Sancties](#)
- [BUSO en de weg naar werk](#)
- [CAW De Kempen](#)
- [C.M. Milieu](#)

Naam samenwerkingsverband (SWV): **Boskat**

Beleidsdomein: Beleidsdomeinoverschrijdend

Kernopdracht: Sociale werkplaats - groenonderhoud, natuurzorg en bosbeheer

Functie: Dienstverlenend netwerk - bepaald product komt via samenwerking tot stand

Juridische vorm: VZW

Interorganisatorische vorm: Publiek - publiek

Vertegenwoordiging: ambtelijk politiek

Actoren in het SWV: gemeente IGS Vlaamse overheid (semi-)privaat

OCMW provincie Federale overheid andere

Initiatiefnemer: OCMW(s)

Startdatum: 1/01/1998

Eigen budget: *Omvang budget:* 765000

Financiële actoren en hun aandeel:

Eigen personeel: *Aantal VTE's:* 35

Zetel van het SWV: HERENTALS

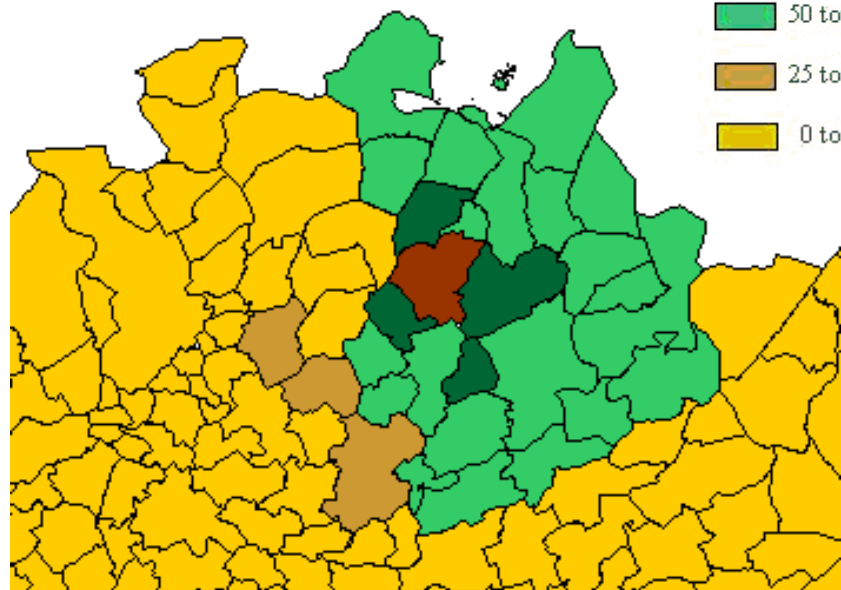
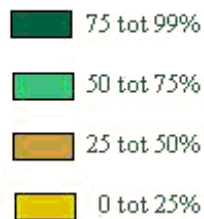
Deelnemende gemeenten en OCMW's:

HERENTALS
HERENTHOUT
KASTERLEE
OLEN

<http://binnenland.vlaanderen.be/interne-staatshervorming/regioscreening>

- Overzicht per gemeente
- Verdichtingskaart per gemeente
- Database (accés)
- Rapport
- Afwegingskader

Aantal samenwerkingsverbanden(in %)

REGIOSCREENING

BESTUURLIJKE REGIONALE SAMENWERKING
IN VLAANDEREN

INVENTARISATIE EN ANALYSE

24 april 2012

► Regioscreening

■ Fase 2

- Gestart op 19 maart 2013 (halfjaarlijks overleg burgemeester)
- Werkwijze uitgewerkt door studiebureau
- Kwalitatieve, bottom-up analyse
 - Stap 1: informeren en zelfreflectie opwekken (behoefte?)
 - Stap 2: gemeentelijke organisatie tav SWV's
 - Stap 3: hoe bestaande SWV's vereenvoudigen / verbeteren?
 - Stap 4: bundelen + actievoorstellen
 - Stap 5: terugkoppeling
- Timing: Fase 2 afronden eind 2013

► Regioscreening

■ Fase 2 – praktische werkwijze

□ Generiek (gebiedsdekkend)

- Interne evaluatie door alle gemeentebesturen adhv **vragenlijst**
- Debat in clusters van gemeenten (5 clusters)
- Clusterindeling voor overleg
 - Voorstel studiebureau
 - Bijgewerkt cfr. opmerkingen gemeentebesturen
 - Geen voorafname regio-indeling / enkel pragmatisch forum voor debat

□ Parallele trajecten

- Gemeentebesturen die willen (*omgeving Heist-op-den-Berg, Kempens Karakter, ...*)

► Regioscreening

► Regioscreening

■ Fase 2 – vervolg

- 5 debatten
- Syntheserapport obv (Deloitte):
 - Verslagen gebiedsdekkende debatten én resultaten parallele trajecten
 - Originele zelfevaluaties
- Syntheserapport bevat:
 - Synthese van de visie van gemeentebesturen (*tendensen, parallellen, tegenstellingen, concrete voorstellen, ...*)
 - Voorstel van actieplan (*Wat willen gemeentebesturen zelf?* zie agendapunt 4)

► Regioscreening

■ Agenda

- 1. Inleiding
- **2. Synthese zelfevaluatie (*Dries Maes*)**
- 3. Debat
 - Burgemeesters Luc Vleugels
 - Tafelronde
- 4. Verder vervolg regioscreening

Regioscreening

- 1. Behoeften en opportuniteiten
- 2. Gemeentelijke organisatie
- 3. Evaluatie
- 4. Concrete aanbevelingen
- 5. Mogelijke discussiepunten

Regioscreening

- 1. Behoeften en opportuniteiten
 - Deskundigheid
 - Efficiëntie/kostenbeperking
 - Schaalvergroting
 - Ervaring/kennis
 - Overkoepelende taken
 - Bestuurskracht
 - Overkoepelend beleid

Regioscreening

- 2. Gemeentelijke organisatie
 - Opvolging
 - Evaluatie
 - Input
 - Terugkoppeling

Regioscreening

- 3. Evaluatie van het geheel
 - Verwachtingen
 - Eenvoud en overzicht / Eenheid / Efficiëntie
 - Schaal
 - Grip
 - Overlap
 - Afstemming

Regioscreening

- 4. Concrete aanbevelingen
 - ▣ Schaalvergroting in functie van **efficiëntie**
 - Input/output balans
 - Evalueren van reële meerwaarde
 - Groepsaankopen
 - Organiseren van opleidingen, vormingen en ondersteuning
 - Overheadkosten beperken

Regioscreening

- 4. Concrete aanbevelingen
 - ▣ Schaalvergroting in functie van **bestuurskracht**
 - Informatie en signaalfunctie
 - Netwerken en subsidies
 - Gemeentelijke autonomie (en dus keuze tot deelname) bewaren
 - SWV in functie van de gemeenten, niet andersom

Regioscreening

- 4. Concrete aanbevelingen
 - ▣ Schaalvergroting in functie van **effectiviteit**
 - Betere dienstverlening
 - Betere afstemming en transparantie
 - Toegang tot deskundig personeel
 - Mogelijkheid voor grootschalige projecten
 - Geen overlap in taken en onderzoek

Regioscreening

- 5. Mogelijke discussiepunten
 - ▣ Clusteren van samenwerkingsverbanden
 - ▣ Welke overlappen kunnen we wegwerken?
 - ▣ Welke ondersteuning van een hogere overheid kan een meerwaarde betekenen?
 - ▣ Moet de mogelijkheid tot het aangaan van groepsaankopen worden georganiseerd? Door wie?
 - ▣ Hoe kunnen we infrastructuur en deskundig personeel delen?

Regioscreening

- 5. Mogelijke discussiepunten
 - Wat verstaan we onder de term ‘samenwerkingsverband’?
 - Wat kan men doen met de nieuwe commissie voor intergemeentelijke samenwerking?
 - Wat na de regioscreening, is het actualiseren van dit overzicht nuttig en wenselijk, hoe pakken we dit dan praktisch aan?

► Regioscreening

■ Agenda

- 1. Inleiding
- 2. Synthese zelfevaluatie
- **3. Debat**
 - **Burgemeester Luc Vleugels**
 - **Tafelronde**
- 4. Verder vervolg regioscreening

Intergemeentelijke samenwerking regio Kempens Karakter

Vrijdag 21 juni 2013

Lieven Janssens (Burg. Vorselaar) en Luc Vleugels

Financieel-economische context

- ▶ Intergemeentelijke samenwerking (ISW)
/schaalvergroting als economisch instrument (cfr. o.
a. VVSG)
- ▶ Grootste schaal is niet altijd de optimale schaal
- ▶ Middelgrootschalige ISW (8 à 10): overzichtelijk,
beheersbaar via eenvoudige CBS- & GR-beslissingen
- ▶ Samen is niet altijd beter. Niet alles samen doen.
- ▶ Wél systematische oefening naar interessante ISW

Regioscreening: een geboden kans

- ▶ Uitnodiging tot bottom-up input: iedereen denkt, spreekt over (belang van) ISW
- ▶ Mogelijkheid om te denken over ISW over arro-grenzen (interessant voor grensgevallen)
- ▶ ISW: owv schaalvergroting > verhoogd impact, effect. Maar ook transparantie, uniformiteit > efficiëntie

Achtkant

- ▶ Bottom-up initiatief samenwerking > “Achtkant” (werktitel)
- ▶ Organisch gegroeid overleg tussen 8 gemeenten: 4 < arro Turnhout, 4 < arro Mechelen
- ▶ Beheersmatige ISW, geen formele structuur, enkel procedurele afspraken over communicatie & uitwisseling, opdrachten,...
- ▶ Overleg burgemeesters en secretarissen samen

Eerste initiatief: Achtkant

Evolutie

- ▶ Discussie: beheersmatige elementen raken ook beleidsmatige aspecten
- ▶ Momentum: stopzetting huidige werking toeristische clusters
- ▶ Kempens Karakter (belendend initiatief) doet al erfgoedbeleid (belendend thema)
- ▶ Perspectief: mogelijk ook andere thema's (bv. bib) aangewezen voor ISW»»

Huidige Kempens Karakter

Oplossing in de geest van de regioscreening.

- ▶ **Saneren én vereffenen** huidige toeristische samenwerkingsverbanden: **minder structuren**
 - ▶ **Clusteren 3 thema's** binnen 1 structuur (>uitbreiden bevoegdheden/aanpassen statuten van die structuur) : **meer synergie**
 - ▶ Nieuwe structuur met deelwerkingen uitdenken
 - ▶ **Regio “Achtkant” en regio “Kempens Karakter” op elkaar afstemmen**
- >> “preferentiële partners”, onderlinge solidariteit, samen uitdagingen aangaan, daarbuiten iedereen andere engagementen mogelijk ... dus **pragmatisch!**

Cluster Het Groene Neteland

Cluster Lier & Pallieterland

Eventuele nieuwe structuur

Hoe verder?

- ▶ Nog enkele beslissingen mogelijke partnergemeenten nodig
> **structuur definitief** vastleggen
- ▶ **Juridische items** checken:
bv. kan erfgoedcel ook passen binnen decreet toeristische samenwerkingsverbanden, personeel dat voor meerdere domeinen werkt, rapportageplicht, BBC?
- ▶ **Interne werking** (deelwerking erfgoed, toerisme, bib, beheersmatige samenwerking, coördinatie geheel) uitdenken
- ▶ **Statutaire beslissingen** in GR
- ▶ In **toekomst** mogelijk ook andere kansen/dossiers samen aanpakken

Stelling

Alle taken van een gemeente kunnen op bovengemeentelijk vlak georganiseerd worden indien dit de kwaliteit van de dienstverlening verhoogt en/of de kostprijs verlaagt

Voorbeelden uit bevraging:

- *“Organiseren van samenaankopen om een betere prijs te kunnen bedingen”*
- *“Regionale samenwerking maakt een verhoogde inzet van deskundigheid en bijkomende financiële middelen via subsidiëring mogelijk”*
- *“Intergemeentelijk overleg inzake mobiliteit is noodzakelijk, o.a. problematiek van parkeren van vrachtwagens op industrieterreinen”*
- *“Bovenlokale SWV waar beroep kan gedaan worden op een zeer specifieke dienstverlening werken goed”*
- *“De voordelen van schaalvergroting: mogelijkheid om zaken te realiseren die men als organisatie alleen niet kan uitvoeren, het beperken van werkingskosten”*
- *“Samenwerking betekent een meerwaarde voor het aanbod dat kan voorzien worden voor de burger”*

Debat:

- **Welke taken/beleidsdomeinen kunnen niet op bovengemeentelijk vlak georganiseerd worden?**
- **Voor welke taken/beleidsdomeinen zou samenwerking de kwaliteit van de dienstverlening verhogen?**
- **Voor welke taken/beleidsdomeinen zou samenwerking kostprijs van de dienstverlening verlagen?**

Voorbeelden van samenwerkingsverbanden

Beleidsdomein	Naam	Kernopdracht	Initiatiefnemer	BERLAAR	BONHEIDEN	BORNEM	DUFFEL	HEIST-OP-DEN-BERG	LIER	MECHELEN	NIJLEN	PUTTE	PUURS	SINT-AMANDS	SINT-KATELIJNE-WAVER	WILLEBROEK	Grand Total
Beheersmatige samenwerking - facility management	CLOVA	Verhuur en reiniging linnen van woonzorgcentra	OCMW(s)					1		1						1	3
Cultuur	Erfgoedcel Kempens Karakter	KK ontwikkelt in de betrokken gemeenten een lokaal cultureel erfgoedbeleid dat complementair is met het cultureel erfgoedbeleid van de provincie Antwerpen en de Vlaamse Overheid	Gemeent e(n)	1					1		1						3
Cultuur	Erfgoedcel Mechelen	o Overleg en coördinatie op gebied van erfgoed, met ondermeer gezamenlijke brainstorming en overleg over de Erfgoeddag. De Erfgoedcel staat bovendien in voor het oprichten en onderhouden van een website	Gemeent e(n)		1		1	1		1		1			1		6
Beheersmatige samenwerking - administratie	Juridisch samenwerkingsverband OCMWs Bonheiden, Duffel, Putte, Steenokkerzeel en Zemst	Juridische dienstverlening bevolking en cliënten OCMW	OCMW(s)		1		1					1					3

Alle samenwerkingsverbanden moeten bijdragen tot de sanering van het lokaal budget

Voorbeelden uit bevraging:

- *“De return moet in verhouding staan tot de input. Kostprijs voor toetreding berekend per inwoneraantal of oppervlakte van de gemeente is niet altijd de juiste maatstaf.”*
- *“Bij sommige SWV-en dient men de vraag te stellen wat de verhouding is tussen de kostprijs en de geleverde diensten. Soms werkt een SWV niet efficiënt of effectief genoeg en heeft de gemeente geen vat meer op de kosten. Aangezien elk SWV een eigen structuur opzet en vaak eigen infrastructuur moet bouwen, huren en onderhouden, vallen de overhead kosten niet te verantwoorden. In sommige gevallen kunnen deze overhead kosten beter gedragen worden indien de schaalgrootte wordt herbekeken.”*

Debat:

- **Dragen swv's bij tot sanering?** Welke wel? Welke niet?
- Is dit een **voorwaarde**?
- Wat zijn **criteria** om een swv op te richten?
- Zijn alle samenwerkingsverbanden **relevant**?
- Hoe wordt de **effectiviteit en efficiëntie** gemeten?

Voorbeelden van samenwerkingsverbanden

Beleidsdomein	Naam	Kernopdracht	Initiatiefnemer	BERLAAR	BONHEIDEN	BORNEM	DUFFEL	HEIST-OP-DEN-BERG	LIER	MECHELEN	NIJLEN	PUTTE	PUJURS	SINT-AMANDS	SINT-KATELIJNE-WAVER	WILLEBROEK	Grand Total
Beleidsdomein overschrijdend	Intergemeentelijke vereniging voor ontwikkeling van het gewest Mechelen en omgeving (IGEMO)	Missie : duurzame ontwikkeling van de regio waarbij zowel ecologische, sociale als economische aspecten aan bod komen.	Gemeente(n)	1	1	1	1		1	1		1	1	1	1	1	11
Beleidsdomein overschrijdend	vzw TOM	Het samenwerkingsverband heeft tot doel om binnen de ouderen(zorg)sector uit de regio infoutwisseling te bevorderen, overleg te organiseren, behoeften te detecteren en in te vullen,...	Vlaamse overheid	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	13

Stelling

Een uniform werkingsgebied voor alle samenwerkingsverbanden is wenselijk en mogelijk om versnippering en overlappingsen weg te werken

Voorbeelden uit bevraging:

- *“Een uniforme schaal waarbinnen eenzelfde werkingsgebied ontstaat voor zoveel mogelijk SWV-en zou de communicatie tussen partijen ten goede komen”*
- *“Uniformiteit best voor zoveel mogelijk verbanden”*
- *“Zo veel mogelijk werken naar samenwerkingsverbanden die werkbaar zijn en tussen partners waar affiniteit tussen bestaat. Zo veel mogelijk een gelijk niveau”*
- *“De gemeenten moeten de mogelijkheid krijgen om samen te werken bij de arrondissementale grenzen of vastgelegde clusters.”*
- *“In het algemeen zou een platform BODUKAP op een hoger niveau mogelijkheden kunnen bieden om bepaalde thema's bespreekbaar te maken”*
- *“Overlappingsen op gebied van mobiliteit; ruimtelijke ontwikkeling”*
- *“Erg belangrijk dat arrondissementgrenzen kunnen doorbroken worden”*

Debat:

- Voor welke beleidsdomeinen is een **uniform werkingsgebied zinvol?**
- Wat is de **ideale schaal per beleidsdomein?**
 - Arrondissement
 - Regio
 - Provincie
 - Andere
- Met **welke gemeenten wordt best samengewerkt?**
 - Omliggende
 - vergelijkbare

Voorbeelden van samenwerkingsverbanden

Beleidsdomein	Naam	Kernopdracht	Initiatiefnemer	BONHEIDEN	DUFFEL	PUTTE	SINT-KATELIJNE-WAVER	Grand Total
Beleidsdomeinoverschrijdend	Overlegplatform gemeentesecretarissen Bodukapgemeenten/korpschef	Afspraken maken mbt samenwerking gemeenten/politiezone en onderlinge informatieuitwisseling	Gemeente(n)	1	1	1	1	4
Cultuur	Samenwerking cultuurdiensten bodukap	Samenwerking tussen de cultuurdiensten van de 4 bodukapgemeenten op vlak van de organisatie en publiciteit van Open Monumentendag, sinds 2 jaar ook op vlak van Erfgoeddag, Week van de Amateurskunsten	Gemeente(n)	1	1	1	1	4
Politie	Politiezone BODUKAP	Verzekeren van de basispolitiezorg op lokaal niveau (onthaal, interventie, wijkwerking, recherche, slachtofferbejegening, handhavend openbare orde en verkeer) en instaan voor het vervullen van sommige taken van federale aard	Federale overheid	1	1	1	1	4
Welzijn - algemene sociale dienstverlening	Intergemeentelijke dienst voor schuldbemiddeling Bodukap	De dienst verstrekt hulp op vraag van het OCMW bij een schuldproblematiek in de vorm van advies, begeleiding, beheer, opstellen van een verzoekschrift tot collectieve schuldbemiddeling	OCMW(s)	1	1	1	1	4

Voorbeelden van samenwerkingsverbanden

Beleidsdomein	Naam	Kernopdracht	Initiatiefnemer	BERLAAR	BONHEIDEN	BORNEM	DUFFEL	HEIST-OP-DEN-BERG	LIER	MECHELEN	NIJLEN	PUTTE	PUURS	SINT-AMANDS	SINT-KATELIJNE-WAVER	WILBROEK	Grand Total
Beleidsdomein overschrijdend	Autonom Provinciebedrijf Sport - APB Sport	Het APB Sport gaat er voor elke inwoner van de provincie aan te zetten om levenslang gezond te bewegen of te sporten. Kwaliteit, vernieuwend samenwerken staan voorop.	Provincie	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	13
Sport	Sportregio Dijle-Nete	De regiowerking staat voor bovenlokale samenwerking op sportief vlak. Informeren, communiceren en organiseren liggen hierbij aan de basis. Door gezamenlijke inzet streven we naar een kwaliteitsvol sportaanbod.	Provincie	1	1		1		1	1		1			1		7

Stelling

Efficiëntie gemeentelijke organisatie ten aanzien van swv's is enkel mogelijk wanneer er zowel politieke als ambtelijke vertegenwoordiging is in het swv.

Voorbeelden uit bevraging:

- *“Meestal iemand die voeling heeft met de materie; in bepaalde gevallen verplicht gemeenteraadslid of lid van CBS”*
- *“Opvolging is dus vaak persoonsgebonden en de doorstroming naar college/gemeenteraad hangt vaak af van het engagement van de betrokken vertegenwoordiger.”*
- *“Er zijn nauwelijks regels betreffende de inhoud, mandaat, evaluatie,... van samenwerkingsverbanden.”*
- *“Er is geen systematische evaluatie van de werking van de samenwerkingsverbanden. Evaluatie gebeurt ad hoc wanneer de gelegenheid zich aandient”*
- *“De werking en de resultaten van de swv's worden niet meteen opgevolgd vanuit het bestuur. Zeker niet structureel.”*

Debat:

- Hoe kan de **input** optimaal aangeleverd worden?
- Wat is een beste praktijk qua **terugkoppeling**?
- Is **evaluatie noodzakelijk**? Zo ja, hoe kan dit efficiënt gebeuren?
- Wat is de rol van de **IGS commissie**?

► Regioscreening

■ Agenda

- 1. Inleiding
- 2. Synthese zelfevaluatie
- 3. Debat
 - Burgemeesters Luc Vleugels
 - Tafelronde
- **4. Verder vervolg regioscreening**

► Regioscreening

■ Vervolg fase 2

- Finaal syntheserapport tegen eind 2013 (wordt voorafgaandelijk nog voorgelegd aan gemeentebesturen)
- **Nog geen nota zelfevaluatie? Alsnog indienen aub.**
- Evaluatie binnen gemeentebesturen = nog maar start. Hoe verderzetten?
 - Rol gemeenteraadscommissie IGS?
 - Evaluatie individuele SWV?
 - Uniforme aanpak?
 - ...

► Regioscreening

■ Voorstel:

□ Alle gemeentebesturen:

- Inventaris (met reliëf): uitzuiveren waar nodig en bepalen focus
- Evaluatie per SWV (nodig? nuttig? clusteren? ...)

► Regioscreening

■ Einde...

□ **Contactpersoon regioscreening:**

Bram Abrams

03 240 50 23

bram.abrams@admin.provant.be